

SIHT - Sooaspekti Integreerimine õpetajaHaridusse ja Täiendkoolitusse.

Põhikooli- ja gümnaasiumiõpilaste soolise identiteedi konstrueerimine kooli argitegelikkuses

Tiiu Kuurme
Gertrud Kasemaa
Elo-Maria Roots

Miks taoline teema võrdõiguslikkust edendava projekti raames?

- Siiani on meie kontekstis puudunud otse sooaspektile suunatud ulatuslikumad õpilasuuringud üldhariduskoolis
- Uuringust võib ilmuda mõndagi, millele senised kooliuuringud pole jälile jõudnud ja mis peegeldab kiiresti muutuvat tegelikkust.
- Õpetajad ja õpetajaks õppijad usuvad kõige enam teatid meie enese tegelikkusest, mitte vaid mujal ilmunud kirjandust
- Otsime praeguse palgalõhe kujunemise varjatud eeldusi ka koolikontekstist

Algsed uurimisküsimused

- Millisena kogevad põhikooli- ja gümnaasiumiõpilased oma soolist identiteeti kooliargipäevas?
- Kuidas seda suhestatakse nii ühiskonnas tajutavate soostereotüüpidega kui koolirollidega? Millised on võimalikud erinevused poiste ja tüdrukute rolli- ning soolise staatuse tõlgendustes?
- Mis määrab nii poisi kui tüdruku staatuse eakaaslaste silmis ja milline on siin soostereotüüpide osa?
- Kuidas seletatakse õpilaste poolt poiste väiksemat kooliedu ja suuremat koolist väljalangevust? Millist osa etendavad siin soostereotüübid?
- Kuidas mõjutab soolisus edaspidiseid haridusvalikuid?

Õpetajad saaksid pildi, kas ja kuidas avaldub rahvusvaheliselt kirjeldatud soolisuse problemaatika õpilaste kogetuna meil, ja see annaks võimaluse paremini läbi näha ning analüüsida kooliargipäevas tekkivaid situatsioone ja neile adekvaatselt reageerida

Küsitluse osadest

- Õpilased väljendavad suhet enesesse kui õpilasse
- Õpilased kirjeldavad enese kogetud koolipoolset suhtumist õpilastesse (kiitused, laitudused, staatus) soolisest aspektist
- Õpilased hindavad, millised on kummassegi sugupoolde kuulumise eelised ja puudused nii koolis kui mujal (soostereotüüpide tajus)

- Õpilased väljendavad omaenese arusaama erilisusest, erinevusest ja populaarsusest nii poiste kui tüdrukute puhul
- Õpilased kirjeldavad oma tundeid ja suhtumist kooli ja soove kooli suhtes
- Õpilased väljendavad, kuidas kogevad nad õpetajate poolset suhtumist sugu aluseks võttes
- Õpilased annavad teada, kui võrd on nendeni jõudnud teave soolisest võrdõiguslikkusest

- Õpilased kirjeldavad, kuidas avaldub koolis sooline vägivald
- Õpilased väljendavad, mis on neile oluline tulevikus ja mis määrab haridusvalikuid
- Õpilased annavad teada, mida arvavad nad hariduse tähendusest lähtuvalt soost

Plaanis on mõned fookusgrupi-intervjuud õpilastega, kus läheneme sügavuti mõnedele küsitluses ja ka projekti edenedes esile kerkinud probleemile. Uuringuga püüame välja selgitada, mida oleks õpetajatel vaja meie kontekstis teada ja arvestada, et tõsta soolisusega seonduvat teadlikkust koolis. Õpilaste uuringu lõplik väljund on artiklikogumik.

Uurimisprojekti tulemiks on ka ettepanekud, milliseid teemasid ja soolise tegelikkuse aspekte võiks õpetajahariduse päevaõppes ning täiendõppes integreerida vastavatesse õppekavadesse